

SJL – pre 5.A/B, 6.A, 7.A

Termín: 30.5.2020

Milí žiaci,

ešte pred vyhlásením súčasnej mimoriadnej situácie, čiže predtým, ako sme prešli na súčasný spôsob vyučovania, sme sa v škole rozprávali o vyhlásení tém pre nový – už XII. ročník zborníka Podunajské písmeňá.

Prispôsobiac sa danej situácii si každý z Vás v rámci SJL vyberie jednu z ponúkaných tém (k pôvodným pribudla aj téma o korone) , vypracuje podľa uvedených pokynov jednu alebo aj viac prozaických alebo básnických prác a do 30.5.2020 mi ich pošle na mailovú adresu zuzanab5@gmail.com. Minimálne jedna je povinná pre každého a bude hodnotená.

Prozaické práce majú mať rozsah min. jedna strana A4, básne aspoň 3-4 strofy.

Integrovaní žiaci si samozrejme rozsah prispôbia (menej).

Teším sa na Vaše pekné a zaujímavé práce.

XII. Podunajské písmeňá 2020

- zborník literárnych prác vlastnej tvorby detí a mládeže

Témy:

- **Milanko na Žitnom ostrove**

- venované pamiatke významnej osobnosti a na počesť Roku M. R. Štefánika, ktorý chodil do školy v Šamoríne. Učil sa tu maďarský jazyk.

V roku 1889 prišiel na evanjelickú školu v Šamoríne Milan Rastislav Štefánik ako deväťročný chlapec. Pobudol u nás rok a cieľom bola výučba maďarského jazyka, kvôli štúdiám na vyšších školách v Uhorsku. Iniciujte žiakov a študentov k napísaniu príbehov k tejto téme. K zamysleniu sa nad tým, čo mohol malý Milanko zažiť v Šamoríne. Malý, deväťročný chlapec zanechal svojich rodičov, milovanú mamu a súrodencov v Košariskách a prišiel do Šamorína. Na voze ťahanom koňmi. Neboli telefóny, mobily ani internet. Na víkendy nechodil domov, neboli ani víkendy. Na tejto fare sa nachádza triedna kniha, kde sú zápisky a hodnotenie jeho štúdia. . Ako doplnujúcu literatúru odporúčame hlavne knihu Jána Jurička **MILAN RASTISLAV ŠTEFÁNIK** a hlavne knihu od Jaroslava Rezníka **OČI PLNÉ OBLOHY** /v prípade potreby môžeme zapožičať z ŽOS/

- **Rozprávky ZLATEJ ZÁHRADY – rozprávky a povesti**

Staré písomnosti dejín Žitného ostrova hovoria o prehistorických legendách o vzniku tejto oblasti, o tom ako sa dostalo zlato do Dunaja, o viere domácich obyvateľov v nadprirodzené bytosti, o bájných plávajúcich ostrovoch, o bezodných studniach, divokých lesoch, trasoviskách, o prepletených mŕtvych ramenách.

Všade tu, skôr ako ľudia, žili nadprirodzené bytosti – predovšetkým zlatovlasé vily so

svojou kráľovnou Ilonou /je zaujímavé, že táto povesť sa zachovala aj v Sedmohradsku/, dokonca z Čierneho mora sem plávali aj morské panny /keď rybári či mlynári videli vynárať sa z vody chrčty veľkých dunajských rýb – hovorili, že sú to morské panny, ktoré sa prišli pozrieť do vnútrozemia/. V každom ramene, vodnej nádrži či hlbokkej studni žili vodníci, ktorí vychádzali hlavne v júni na Medarda z vody a prezlečení za ľudí či v podobe zvieratá pokúšali ľudí na zlé skutky. Dobrým neublížili...

Dunaj tu vytváral širokú vnútrozemskú deltu, o čom je dochovaných veľa vedeckých dôkazov a starým map. V divokýc sídlili zlatovlasé víly so svojou kráľovnou Ilonou v zlatých a strieborných palácoch. /Pamiatkou na tieto víly je aj centrálna fontána so sochami víl v okresnom meste Dunajská Streda pred MsKS/. Ilona sa zjavovala na hladine aj v podobe krásnej labute. Spolu so svojimi družkami – vílami si česali zlaté vlasy a tie im padali do Dunaja a menili sa na zlaté zrnká, ktoré ľudia ryžovali z dunajského piesku.

O ryžovaní zlata svedčia aj kráľovské výnosy a listiny z rokov 1659 a 1749, ktoré upravujú podmienky, práva a povinnosti ryžovania zlata...

Dokonca sa hovorilo o tom, že na brehu Dunaja na Žitnom ostrove – stál čarovný vodný mlyn, do ktorého samotné víly zväžali zlaté a strieborné snopy. Z nich padali zrnká zlata a striebra do Dunaja. Ľudia si každý deň mohli nabráť do jednej kanistry /do tašky/, ale kto h lesoch, ktoré pokrývali zem medzi ramenami a ostrovy, /ktorých tu bolo oveľa viac ako dnes – po mnohých úpravách/ žili tiež duchovia stromov, škriatkovia, lesné víly, ale aj šarkany a obry. Túto vieru silne zdôrazňovali aj početné archeologické nálezy veľkých kostí a zubov...

Pod hladinami vôd Žitného ostrova viackrát za deň naberal – zmenilo sa mu zlato na obyčajný piesok.

A preto sa toto územie volalo **ZLATÁ ZÁHRADA**.

Každý kto žil v súlade s pravdou, úctou a láskou k týmto darom, k bytostiam, k prírode – sa mal dobre a nebolo tu chudobných a bedárov. Legendy hovoria aj o tom, že časom sa ľudia pohoršili a už nežili v kontakte s týmito bytostami, ale ani s pravdou a láskou. Oveľa viac bolo zlodejov a klamárov, preto tieto víly už žijú len na Mliečnej dráhe a odtiaľ sledujú vývoj na Zemi – i na Žitnom ostrove.

Chceli by sa vrátiť, ale znečistená príroda a zlo medzi ľuďmi im to nedovoľuje ...

Dáme im šancu?

- **Vzácná sloboda** - téma zameraná na 75. výročie ukončenia II. svetovej vojny
Tento rok si pripomíname významné jubileum – 75 rokov od ukončenia II. svetovej vojny. My na Slovensku a v Európe celé to obdobie žijeme v mieri a slobodu vnímame ako samozrejmosť. Sloboda a mier nie sú samozrejmosťou. Problémom nie je nový mobil, tablet či počítač, značkové rifle, mikiny či tenisky ...

– **Voľná tvorba v oblasti poézie a prózy**

- **Môj koronový (korunový) zážitok**



Trnavský samosprávny kraj
Žitnoostrovské osvetové stredisko



Obdobie súčasnej karantény je tak výnimočné, že ani starší ľudia si nepamätajú na niečo podobné.
K výzve literárnej činnosti sme pridali ďalšiu tému:

Môj koronový /koronový/ zážitok

Napište nám vtipné či vážne skúsenosti z obdobia karentény, stíšenia celého sveta, nosenia rúšok, rukavíc, môžete opísať príbeh či ste pomohli starším ľuďom a podobne.
Čo Vás oslovilo, čo Vás prekvapilo a na čo si budete spomínať, či rozprávať Vaším deťom a vnúčatám?

Vaše príspevky očakávame na adrese:
Žitnoostrovské osvetové stredisko, Biskupa Kondého 10, 929 01 Dunajská Streda
Kontakt: tel.: 031/552 27 62, 0911/ 265 582; email: sinova.erika@zupa-tt.sk, zosds@zupa-tt.sk



Z verejných zdrojov podporil: Fond na podporu umenia